

KLASTERIŲ FORUMAS

KLASTERIZACIJOS PLĖTROS GAIRĖS:

ŪM 2017-06-16 įsak. Nr. 4-357 įsakymu sudarytos DG

„Dėl darbo grupės pasiūlymams dėl Lietuvos klasterių politikos formavimo ir įgyvendinimo bei klasterių stebėsenos ir vertinimo užtikrinimo teikti sudarymo“ parengtų projektinių nuostatų pristatymas

Lietuvos klasterių asociacijos prezidentas

Dr. L. Paškevičius, MD, MBA

Asociacijos „Lietuvos medicinos turizmo klasteris“ prezidentas

Lietuvos medicinos turizmo klasterio „LitCare“ valdybos pirmininkas

I. ĮVADAS

II. SIŪLOMOS SĄVOKŲ APIBRĖŽTYS

III. PROJEK TINĖS GAIRĖS

1. S u d a r a u šios sudėties Darbo grupę pasiūlymams dėl Lietuvos klasterių politikos formavimo įgyvendinimo bei klasterių stebėsenos ir vertinimo užtikrinimo teikti (toliau – Darbo grupė):

DG sudėtis:

Ramūnas Burokas	– Lietuvos Respublikos ūkio viceministras (Darbo grupės pirmininkas);
Dimitrijus Kucevičius	– Lietuvos Respublikos ūkio ministerijos (toliau – Ūkio ministerija) Inovacijų departamento direktorius (Darbo grupės pirmininko pavaduotojas);
Ona Šakalienė	– Ūkio ministerijos Inovacijų departamento Verslo ir mokslo bendradarbiavimo skyriaus vyriausioji specialistė (Darbo grupės sekretorė);
Rita Armonienė	– Ūkio ministerijos Europos Sąjungos paramos koordinavimo departamento direktorė;
Giedrius Bagušinskas	– Lietuvos maisto eksportuotojų asociacijos (LitMEA) direktorius, jo nesant – Lietuvos autodalių gamintojų ir eksportuotojų asociacijos direktorius dr. Andrius Rakickas;
Vaidas Gricius	– Ūkio ministerijos Pramonės ir prekybos departamento direktorius;
dr. Artūras Jakubavičius	– viešosios įstaigos LIETUVOS INOVACIJŲ CENTRAS projektų vadovas;
Gražvydas Morkus	– Lietuvos medicinos turizmo klasterio vykdomasis direktorius, „Užupis Creative Cluster“ fasilitatorius;
Marius Pareščius	– Lietuvos klasterių asociacijos valdybos narys ir vykdomasis direktorius, „Užupis Creative Cluster“ prezidentas, asociacijos „International Security Cluster“ prezidentas, asociacijos „Baltic Education Cluster“ prezidentas;
dr. Laimutis Paškevičius	– Lietuvos klasterių asociacijos prezidentas, Lietuvos medicinos turizmo klasterio valdybos pirmininkas, Lietuvos medicinos turizmo asociacijos „Medicinos Lietuva“ prezidentas, Lietuvos privačių sveikatos priežiūros įstaigų asociacijos prezidentas, jo nesant – Lietuvos klasterių asociacijos valdybos narys, Išmaniųjų technologijų asociacijos direktorius Rolandas Juraitis;
Jolita Razumienė	– Mokslo, inovacijų ir technologijų agentūros projekto „Inovacijų tinklaveikos skatinimas ir plėtra – InoLink“ vadovė;
Asta Svirinavičiūtė	– Ūkio ministerijos Investicijų ir eksporto departamento Eksporto skyriaus vedėja;
Skirmantė Šlivinskienė	– Ūkio ministerijos Inovacijų departamento Verslo ir mokslo bendradarbiavimo skyriaus vedėja.

Pavadinimo alternatyvos:

- Lietuvos klasterių plėtros koncepcija;
- Lietuvos ūkio klasterizacijos koncepcija.

- **Klasterizacija** – įmonių ir (arba) mokslo ir studijų institucijų ir kitų subjektų būrimasis ir veikimas klasteriuose
- **Klasteris** – tai įmonių ir (arba) mokslo ir studijų institucijų bei kitų subjektų laisvanoriška santalka, funkcionuojanti partnerystės principu, kurios nariai, veikdami kartu siekia padidinti sukuriamą pridėtinę vertę.
- **Klasterio nariai** – juridiniai asmenys, priklausantys klasteriui ir bendradarbiaujantys tarpusavyje.

- **Klasterio koordinatorius** – juridinis asmuo, administruojantis klasterį, formuojantis ir plėtojantis klasterio vidinius bei išorinius ryšius, inicijuojantis ir koordinuojantis klasterio iniciatyvas, siekiant klasterio bei jo narių tikslų.
- **Klasterio fasilitatorius** – asmuo, kuris padeda klasterio nariams suprasti ir identifikuoti jų bendrus tikslus ir juos pasiekti.

- **Pridėtinės vertės kūrimo grandinė** – sistema tarpusavyje susijusių veiklų, kurių kiekviena suteikia papildomą vertę kuriant, vystant bei realizuojant produktą (-us). Sukuriama pridėtinė vertė, suprantama ne tik kaip ekonominė pridėtinė vertė, bet ir kaip apimanti pridėtinę vertę socialiniu, etiniu, ekologiniu galutinio vartotojo požiūriu.
- **Klasterio iniciatyva** – klasterio narių įgyvendinama projektinė veikla siekiant atitinkamų klasterio tikslų.
- **Klasterio branda** – klasterio išsivystymo lygmuo, nustatomas įvertinus klasterio ir jo veiklos atitikimą patvirtintiems kriterijams.

- Sąvokos „**Produktas**“ apibrėžimą naudoti tokį, kuris naudojamas EBPO praktikoje:

SAVOKOS „PRODUKTAS“ FORMULUOTĖS:

- Kuriant produktų inovacijas, gali būti, kad bus pasinaudota naujomis žiniomis arba technologijomis, arba gali būti, kad jos bus pagrįstos naujais naudojimo būdais ar esamų žinių arba technologijų kombinacijomis. Terminas „**produktas**“ aprėpia ir prekes, ir paslaugas. Produktų inovacijos aprėpia ir naujų prekių bei paslaugų įvedimą, ir reikšmingus esamų prekių bei paslaugų funkcinių ar naudotojo charakteristikų patobulinimus (*Oslo vadovas*).
- **Produktas** – prekė arba paslauga, procesas, rinkodaros metodas, organizacinio metodo įdiegimas įmonės praktikoje, darbo vietoje ar santykiuose su išore. (*Ūkio ministerijos siūloma formuluotė*)
- **Produktas** – gaminys, paslauga arba procesas (*priemonės Intelektas. Bendri mokslo-verslo projektai PFSA*);

SAVOKOS „PRODUKTAS“ FORMULUOTĖS:

- **Produktas** – moksliniais tyrimais ir praktine patirtimi sukauptu pažinimu pagrįsta technologija, medžiaga, įrenginys, veislė, gyvūnų linija, procesas, sistema, paslauga, metodas, meno objektas arba kultūros ir visuomenės problemų sprendinys. (*LRV 2012 m. birželio 6 d. nutarimas Nr. 650 „Dėl rekomenduojamos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros etapų klasifikacijos aprašo patvirtinimo“*);
- **Products:** goods and services, also called products, are the result of production. They are exchanged and used for various purposes; as inputs in the production of other goods and services, as final consumption or for investment. The SNA (System of national accounts) makes a conceptual distinction between market, own final use and non-market goods and services, allowing in principle any kind of good or service to be any of these three types (System of national accounts, 2008)

➤ **Klasterizacijos tikslas** – didinti Lietuvos ūkio konkurencingumą skatinant ir efektyvinant klasterizaciją.

➤ **Klasterizacijos uždaviniai:**

1. Plėtoti klasterių inovacinį potencialą;
2. Skatinti klasterio narių sukurtų produktų eksportą bei jų jungimąsi į tarptautinės vertės grandines;
3. Didinti klasterio narių veiklos našumą;
4. Suformuoti klasterių steigimuisi, veiklai ir plėtrai palankią aplinką (ekosistemą);
5. Skatinti tarpsektorinį, tarpregioninį ir tarptautinį bendradarbiavimą;
6. Propoguoti klasterizacijos naudą ir potencialą.

Klasterių išsivystymo lygį lemiantys veiksniai:

1. Bendrų iniciatyvų (*klasterio nariai bendradarbiauja tarpusavyje įvairiose ekonominės veiklos ir iniciatyvų srityse, siekdami padidinti ekonominį veiklos efektyvumą, dalytis žiniomis, perduoti technologijas, kurti naujus produktus ir pan.*) patirtis.
2. Klasterio narių įgyvendintų iniciatyvų skaičius ir klasterio narių įsitraukimo laipsnis.
3. Klasterio vadybos lygmuo:
 - suformuota klasterio organizacinė struktūra;
 - patvirtinti trumpalaikiai ir ilgalaikiai planai (strategija);
 - suformuotas klasterio biudžetas.
4. Klasterio efektyvumas:
 - klasterio narių produktų ir (arba) paslaugų eksporto dalis pardavimų struktūroje;
 - klasterio narių veiklos našumas (kuriam pridėtinė vertė/d. val);
 - klasterio narių skiriamų lėšų dalis MTEP nuo apyvartos.
5. Klasterio tarptautiškumas:
 - tarptautinės iniciatyvos;
 - dalyvavimas tarptautiniuose tinkluose (taip pat platformose).

Klasterių išsivystymo lygiai:

1. Besiformuojantys klasteriai. Tai klasteriai:

- 1) kurie įgyvendina bendras iniciatyvas ne ilgiau kaip 2 metus.

2. Susiformavę klasteriai. Tai klasteriai:

- 1) kurie vykdo bendrą veiklą ilgiau kaip 1 metus;
- 2) kurie turi sėkmingai įgyvendinę ne mažiau kaip 3 bendras iniciatyvas ir į bent vieną iš jų įsitraukė ne mažiau kaip 50 proc. klasterio narių;
- 3) kuriuos sudaro ne mažiau kaip 5 nepriklausomi nariai;
- 4) kurie turi suformuotą organizacinę struktūrą, patvirtintus trumpalaikius ir ilgalaikius (strategiją) planus, biudžetą;
- 5) kurių veiklos našumas ne mažesnis už darbo našumą sektoriuje, kuriame veikia klasteris.

3. Besivystantys klasteriai. Tai klasteriai:

- 1) kurie vykdo bendrą veiklą ilgiau kaip 2 metus;
- 2) kurie turi sėkmingai įgyvendinę ne mažiau kaip 5 bendras iniciatyvas ir į bent vieną iš jų įsitraukė ne mažiau kaip 50 proc. klasterio narių;
- 3) kuriuos sudaro ne mažiau kaip 5 nepriklausomi nariai;
- 4) kurie turi suformuotą organizacinę struktūrą, patvirtintus trumpalaikius ir ilgalaikius (strategiją) planus, biudžetą;
- 5) kurių veiklos našumas ne mažesnis už darbo našumą sektoriuje, kuriame veikia klasteris;
- 6) kurie į MTEP per metus investuoja ne mažiau kaip 1 proc. nuo bendros apyvartos arba kurių įmonių konsoliduota produktų ir (arba) paslaugų eksporto dalis pardavimų struktūroje yra didesnė nei 5 proc.;
- 7) kurie turi įgyvendintą 1 tarptautinę iniciatyvą.

4. Brandūs klasteriai. Tai klasteriai:

- 1) kurie vykdo bendrą veiklą ilgiau kaip 2 metus;
- 2) kurie turi sėkmingai įgyvendinę ne mažiau kaip 8 bendras iniciatyvas ir į bent vieną iš jų įsitraukė ne mažiau kaip 60 proc. klasterio narių;
- 3) kuriuos sudaro ne mažiau kaip 10 nepriklausomų narių;
- 4) kurie turi suformuotą organizacinę struktūrą, patvirtintus trumpalaikius ir ilgalaikius (strategiją) planus, biudžetą;
- 5) kurių veiklos našumas ne mažesnis už darbo našumą sektoriuje, kuriame veikia klasteris;
- 6) kurie į MTEP per metus investuoja ne mažiau kaip 3 proc. nuo bendros apyvartos arba kurių įmonių konsoliduota produktų ir (arba) paslaugų eksporto dalis pardavimų struktūroje yra didesnė nei 15 proc.;
- 7) kurie turi įgyvendintas 3 tarptautines iniciatyvas.

